

§ 80

Motion 11-2020 om infrastruktur och järnväg

304-2022

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige bifalla motionen.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten har på kort tid blivit centrum för den gröna omställningen när industrin ställer om. Kraftigt ökade godsflöden och nya investeringar och företagsetableringar tillkommer ständigt. Att säkerställa de kritiska åtgärderna för att möta den gröna omställningens transportbehov i närtid är högst prioriterat. Samtidigt behöver järnvägen i norra Sverige utvecklas långsiktigt, såväl i nord-sydlig riktning som i öst-västlig. Förlängningen av EU:s prioriterade TEN-T stamnätsskorridor, ScandMed, där Malmbanan numer ingår innebär ett viktigt steg för fortsatt utveckling av infrastrukturen inklusive anslutande stråk till TEN-T.

Region Norrbotten lyfter i olika sammanhang, både nationellt och på EU-nivå, redan idag behovet av en järnväg mellan Svappavaara-Kaunisvaara-Kolari och Sodankylä, och ser samtidigt ett behov av att i större grad öka samordningen och planeringen med grannländer för ett genomförande. Inte minst i ljuset av den nya geopolitiska situationen som mest troligen innebär NATO-intressen i ytterligare förstärkt järnväg i öst-västlig riktning i aktuellt område. Med den snabba utveckling som sker behöver transportflöden analyseras för att kunna avgöra vilka investeringar som bör prioriteras. Detta är fortfarande en svårighet då underlag fortfarande saknas.

Sammanfattning

Norrbottens har goda förutsättningar att gå i spetsen för en miljöomställning som också kräver miljö- och klimatvänliga transporter. Därför anser Glenn Berggård (V) att Region Norrbotten behöver verka för att ytterligare järnvägssatsningar i regionen. Han föreslår i en motion att regionfullmäktige ska besluta att:

- Järnväg mellan Svappavaara- Kaunisvaara- Kolari är ett prioriterat infrastrukturprojekt
- Region Norrbotten snarast uppvakter både på nationell och EU-nivå så att Trafikverket kan få det finansierade uppdraget att påbörja planering, projektering och byggande av järnvägen.

Ärendets behandling under sammanträdet

Ordföranden, Jan Anders Perdahl (V) och Doris Messner (SJVP) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag under proposition och finner att nämnden bifaller förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Motionären lyfter att 2040 ska Region Norrbotten ha en 100 procent förnyelsebar energiförsörjning och ett lokalt och regionalt omställningsarbete behöver utvecklas.

Transporter är en av de viktigaste delarna i en miljöomställning och därför behövs kraftfullare satsningar på lösningar för att uppnå fossilfria transporter enligt Vänsterpartiet. I motionen lyfter Glenn Berggård att Region Norrbotten står bakom att hela Norrbottenbanan byggs men att det inte är tillräckligt och därför behöver ytterligare järnvägssatsningar prioriteras.

Pågående utveckling

Utvecklingen har på kort tid förändrat förutsättningarna för framtida transportflöden och behov av kapacitet. Mot bakgrund av de stora industrietableringar och utveckling som sker för en grön omställning pågår ett analysarbete om behovet av infrastrukturinvesteringar. Analyser sker kontinuerligt av Trafikverket som följer den snabba omställningen och tillsammans med industrin och andra aktörer görs bedömningar av transportbehovet. Trafikverket har också i ett regeringsuppdrag analyserat behovet av infrastrukturinvesteringar och förslag på genomförande med anledning av utvecklingen i Norrbotten och Västerbotten.

Region Norrbotten anser att säkerställa de kritiska åtgärderna för att möta den gröna omställningens transportbehov i närtid är högst prioriterat och långsiktigt behövs en utveckling av järnvägen i norra Sverige som stärker svensk konkurrenskraft. Med investeringar som leder till sammanhängande järnvägsstråk får vi mer klimatsmarta och kostnadseffektiva järnvägstransporter.

Region Norrbotten deltar aktivt i dialoger med både Trafikverket, regeringen och EU för att skapa bra förutsättningar för den gröna omställningen. Dialog om ökad samverkan och planering med grannländer och näringslivet pågår också för möjlighet till ett sammanhängande transportsystem över landsgräns.

Planprocessen

I Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2033 finns inte sträckan Svappavaara- Kaunisvaara(-Kolari) med som ett prioriterat projekt. Region Norrbotten har i sitt remissvar (Regionala utvecklingsnämnden, den 1 mars 2022 § 34, dnr 648-2021) på planförslaget lyft fram behovet av en järnväg på sträckan Kaunisvaara–Svappavaara: ”Planförslaget saknar åtgärder för överflyttning av malmtransporter från väg till järnväg på sträckan Kaunisvaara-Svappavaara” samt att ”planering och byggande av järnväg mellan Kaunisvaara-Svappavaara, för att överflytta de omfattande malmtransporterna från väg till järnväg, behöver därför snarast påbörjas”.

I remissvaret skriver Region Norrbotten också att regeringen har all anledning att se över prioriteringar i förslaget till nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2033 utifrån den industriutveckling som på kort tid ritat om kartan.

Beslutsunderlag:

Motion 11:2020 om infrastruktur och järnväg

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör